

הבית והעליה פרק עשירי בבא מציעא ק"ח.

עין משפט
נר מצוה

כב א מיי פ"ג מהל' שכינס הל' ח סמנ עשין סב טושי"ע ח"מ ס" קסו:
 כב ב ג מיי פ"ט מהל' שכירות הל' י סמנ עשין פט טושי"ע ח"מ ס" שלו סעיף ב:
 כד ד מיי פ"ד מהל' שכנס הלכה ח סמנ עשין כב טושי"ע ח"מ ס" קסא:
 כה ה מיי פ"ג מהל' עין ממונ הלכה טו סמנ עשין סא טושי"ע ח"מ ס" סמנ:
 כו ו טושי"ע ח"מ סמנ כז ז מיי פ"ד מהל' שקלים הלכה ה:
 כח ח מיי ס"ב הל' ו:
 כט ט מיי פ"ב מהל' נדרים הל' יט טושי"ע ח"מ ס" רעג סעיף יא:
 ל י מיי פ"ד מהל' שקלים הלכה ו:

מוסף רש"י

ממרי רשותך. האש אשר אהב נוסח בו, פארי אפרי. וינין בשוויין (רש"י ב"ב פ"ג). בזמן שאמר לו בעל הבית נכש עמי היום. דלא נשכר עמו אלא לניכוס ועדו כשהגבירה המליאה אין זו מאללכת בעל הבית וקנאה פועל והוא יניח לו משכרו שכן פעולת נכוס ועדו כל שעת הגבירה (רש"י י). אבל אם אמר לו עשה עמי מלאכה היום. כל מלאכה שהיא עושה מאללכת בעל הבית היא וקנה בעל הבית (שם). שומרי ספיעי שביעית. של שערין לפני העומר שלא ילקטו העניים (מנחות פ"ג). נוסחין שברין מתרומת הלשכה. לפי שהם הפקר ורין לשומר מפני החיה ומפני העניים שלא ילקטוהו קודם לעומר כדי שיהא העומר כל מהם (מנחות פ"ג).

זמן ב"ד ל' יום. ומכאן אנו למדים זמן ב"ד לפרוע חובו ולכמה דברים דהו ל' יום ורש"י ג נמי אמר לעיל (דף ק"ג). אף לעלמנו אין מחזיר אלא שלשים יום ומיהו לכל מיקוין לא אמר שיהא זמן ב"ד ל' יום כמו הכא דהא לעיל (דף פ"ג). גבי נשכרה כדו ולא סילקו נפלה גמלו ולא העמידה ר"מ מחייב בהיקוין

HebrewBooks.org ©Moznanim Publishers. No commercial use allowed.

אין זמן ב"ד שלשים יום שם כדמשמע בהמניח את הכד (ב"ק דף קטו). והיינו טעמא שבשעה קלה יכול להסיר משם: **אמר** ליה הגיעוך אין שומעין לו. אע"ג דמפקיר נוקו לאחר נפילת אונס אמרי' צפרק המניח (שם דף קטו). דפטור הכא דאישתמוטי קא מישתמיט ואלו מפקירו כלאמר נגמרא: ליקני ליה חצרו בו'. אבל אי לא דר"י ברבי חנינא אמי שפיר דאין קונה לו אלא היכא דעומד בצד שדהו לכך כי לא פנינהו לא דכשאר ליה הגיעוך לא היה אכתי עומד שם: **באן** בשל חבירו. מימה למאי דק"ר השמא אמאי ריך לומר לו טול מה שעשית בשכרך יאמר לא אמן לך כלום שלא עשית לי כלום: **לעשות** בשלוי והרהרו בשל חבירו. [ב] משמע דוקא לעשות בשלוי או נותן לו שכרו משלם אבל סתמא לא ותימה אי"כ אמאי אינטריך לשנויי כאן בשלוי כאן בשל הפקר לישני כאן ששכרו לעשות שלו כאן ששכרו סתמא בשל חבירו ואור"י דמשום הכי לא משני הכי דהא פשיטא דאש שכרו לעשות בשל חבירו דשומעים לו אבל הא דמשני לעיל הא בשל חבירו חידוש הוא דשומעין לו דהא לא קאי הכי וכן כאן בשל הפקר חידוש הוא וכן מה שממך לסוף דבהבטה שומעין לו חידוש הוא דקא משמע לן דבהבטה בהפקר לא קני: **שומרי** ספיעים. פירשתי בסוף פ' הוה"ב (לעיל דף נ"ח).

ואי אשומעין הכא הכא שמשקבל עליו אין שומעין לו משום דאית ליה אגרא גביה אבל הכא דלית ליה אגרא גביה אימא שומעין לו צריכא: אין שומעין לו: והתניא שומעין לו אמר רב נחמן לא קשיא כאן בשלוי כאן חבירו א"ל רבה לרב נחמן בשלוי מ"ט דא"ל אגרא עלך בשל חבירו נמי שוכרו עליו דתניא השוכר את הפועל לעשות בשלוי והרהרו בשל חבירו נותן לו שכרו משלם וחוזר ונוטל מבעל הבית מה שההנה אותו אלא אמר רב נחמן לא קשיא כאן בשלוי כאן בשל הפקר איתיה רבא לרב נחמן מציאתו פועל לעצמו אימתי בזמן שאמר לו בעל הבית נכש עמי היום או עדר עמי היום אבל אם אמר לו עשה עמי מלאכה היום מציאתו לבעל הבית אלא אמר רב נחמן ילא קשיא כאן בהגבחה כאן בהבטה אמר רבה הבטה בהפקר תנאי היא דתנן שומרי ספיעי שביעית נוטלין שברין מתרומת הלשכה ר' יוסי ואמר הרוצה מתנדב הוא ושומר הנם אמרו לו אתה אומר כן אין באין משל צבור מאי לאו בהא קמפילגי דת"ק סבר הבטה בהפקר קני ואי יהיבי ליה אגרא אין ואי לא לא ורבי יוסי סבר הבטה בהפקר לא קני וכי אזלי צבור ומייתי השתא הוא דקא זכי ביה ומה אתה אומר הכי קאמרי ליה מדברין לדברינו אין עומר ושתי לחם באין משל צבור אמר רבא לא דכ"ע הבטה בהפקר קני והכא היישיגין שמא לא ימסרם יפה יפה קמפילגי דרבנן סברי יהבינן ליה אגרא ואי לא היישיגין שמא לא ימסרם יפה יפה רבי יוסי סבר לא היישיגין שמא לא ימסרם יפה יפה ומה אתה אומר הכי קאמרי ליה מדברין לדברינו דהיישיגין שמא לא ימסרם יפה יפה אין עומר ושתי לחם באין אמר דכ"ע הבטה בהפקר לא קני והכא בחיישיגין לבעלי זרועות קמפילגי דת"ק סבר דתקינן רבנן למיתב ליה ארבע זוזי כי היכי דלישמעי בעלי זרועות וליפרשו מינייהו ור' יוסי סבר לא תקינו ומה

הגיעוך. הם שלך ופנה אותן לעמך: אין שומעין לו. אם אין זה רוצה אין קונה לו דבר הפקר או ממנה: כטן וקנא. ללקט לו משלו או מן ההפקר: טול מה שעשית. כל מה שלקטת יהא שלך: אין שומעין לו. אע"ג דכלל דוכתי אית ליה שיה ספק ככסף הכא גבי פועל כל תלין שכרו כמיז (ויקרא טו) מלי דלמתי בהדיה משמע: גב' דאיש ליה אגרא גביה. וזה אינו ספק במתנתו והוא מוזק שנגעו מורשתו: אבל ספיקא דאיש ליה אגרא גביה. וזה בא לכופו על שכרו והוא אומר לו טול זה צפרעון אימא כו': ממרי רשוסך. מצעל חובך: פארי אפרע. אפי' נותן לך סובין קבלס: מוסס דאיש ליה אגרא גביה. משקיבל עליה קנייה בגריה: צריכא. דאין שומעין לו דקנייה ליה חצרו: והסניא שומעין לו. לאומר לפועל טול מה שעשית בשכרך: בשל חבירו. שהיתה מאללכת חצרו שומעין לו: בשל הפקר. שומעין לו דא"ל קני ביה את דלדידיה לא קני ליה. ר"י לטעמיה דאמר לעיל (דף ג'). המגביה מליאה לחבירו לא קנה חצרו נמלא שאין פעולתו עליו ואין כלל כן תלין ולא דמי לשל חצרו דהתם ליכא למימר זכי ביה את וכי לא א"ל שכרך על בעל הבית על כרחו שכרו עליו אבל הכא לא: איטיביה רבא לרב נחמן. למימר דפועל לאו כלל המגביה מליאה לחבירו הוא אלא כיד צעה"צ הוא וקנייה צעה"צ בהבטה דפועל אפילו אמר לו עשה עמי מאללכת סתם וכל שכן הכא דשכרו ללקט מליאות ממש: הלא דבהבטה כלן בהבטה ואידי ואידי בשל הפקר ממני' כששכרו ללקט תנן וקש בהבטה דפועל וע"כ שכרו עליו וצריכתא כששכרו למלאכה הבטה כגון לשמור או להשליך מעליה לארץ דליכא הגבחה דא"ל אכתי לא זכאי ביה אלא זיל את זכי בה: סנאי היא. אי קניא אי לא: שומרי ספיעים. של שערין לזרין מנחת העומר או של חטין לזרין שמי הלחם: אשה אומר אינן באין משל צבור. אם נשמע לך לא יצאו עומר ושמי הלחם משל צבור אלא משל יחיד זה שקנה מן ההפקר צשמירתו דסבירא להו הבטה קניא בהפקר הואיל ודבר טורח הוא ודעמו לך על דו נשמר: ומה אשה אומר אין באין וכו'. הא איהו סבר דלא קניא: מדברין. שאתה אומר לשמור צמנס: לדברינו. שאנו אומר ישמרס חנס: לדברינו. שאנו חוששין שמא לא ימסרם יפה יפה אין עומר ושמי הלחם וכו': בחוששין לבעלי זרועות. שאם לא נזילא עליהן קול שהן של הקדש יש בעלי זרועות שולקמין אותם בחזקה ולעמך:

(א) עין מיי פ"ג ט"ג ד"ה רב הונא, (ב) לעיל קפ"ו וטס איתא נפתחה במנה רב אמר וכו' וכן יתכן להיות כאלן נפתחה במנה, (ג) ב"ק מט: לעיל י"ח. דף ק"ב. חולין קנא, (ד) ב"ק מט: ב"ב כ"ג: (ה) לעיל ע"ג קנא, (ו) לעיל י"ב: (ז) שקלים (ח) כ"ה ז. יומא לה: ועי' בתוס' שם, (ט) ש"ך לעיל.

הגהות הב"ח

(א) גמ' ח"ל רבא לר' נחמן בשלוי: (ב) תוס' ד"ה שומרי וכו' פ' הוה"ב. ר"ב דף נח ד"ה לשמור:

הגהות הגר"א

[א] גמ' טעמא דפשיטא כו'. ר"ב אבל כסופא בפועל אפי' גבליה. רש"י ב"ב טושי"ע אבל ר"ג וי"י חולקין וטעמא של רש"י כיון דחייב לו מקני ליה ועי' ס"י גלוי"ב וכו' ע"כ ס"י (ועי' שם בדברי רבינו ס"ק קמ"ט וי"ט): [ב] תוס' ד"ה לעשות. משמע דוקא כו'. ר"ב ודוקא דלא א"ל שכרם על ועי' ע"י אי' (ועי' ס"ק ב"ב):

משל צבור איכא דאמרי רבא סבר דתקינן רבנן למיתב ליה ארבע זוזי